FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

9.9.2021 FIVA 28/01.01.01/2021
SP/FIVA-LUOTTAMUKSELLINEN
Julkinen

Eduskunnan talousvaliokunta

Asiantuntijakutsu talousvaliokuntaan / Valtioneuvoston U-kirjelmä U 29/2021 vp

Eduskunnan talousvaliokunnan lausuntopyyntö U 29/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2013/34, 2004/109 ja 2006/43 sekä asetuksen (EU) 537/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse yritysten kestävyysraportoinnista (KOM (2021) 189 lopullinen)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä U 29/2021 vp eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2013/34, 2004/109 ja 2006/43 sekä asetuksen (EU) 537/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse yritysten kestävyysraportoinnista (KOM (2021) 189 lopullinen).

Finanssivalvonta pitää Euroopan komission ehdotusta uudeksi direktiiviksi ja direktiiviin sisältyvää ehdotusta raportointistandardien kehittämisestä oikeansuuntaisena kehityksenä EU:n kestävän kehityksen rahoitusta koskevan toimintasuunnitelman (EU Action Plan on Sustainable Finance) ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman (European Green Deal) näkökulmasta. Kestävyysraportoinnin tietovaatimusten selkeyttäminen ja raportointistandardit tulevat helpottamaan yritysten raportointia nykyiseen moninaisten raportointimallien tilanteeseen verrattuna. Direktiiviehdotus parantaa merkityksellisten ja vertailukelpoisten tietojen tuottamista sekä lisää tietojen luotettavuutta kuten myös edistää niiden saatavuutta.

Direktiiviehdotuksella muutetaan nykyistä sääntelyä ja raportointivaatimuksia monelta osin ja sillä on huomattava vaikutus yritysten raportointiin ja valvontaan. Finanssivalvonta haluaa kiinnittää talousvaliokunnan huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin.

Valvonnan järjestäminen

Direktiiviehdotus laajentaa direktiivin nykyistä soveltamisalaa merkittävästi suurista listatuista yhtiöistä kaikkiin listattuihin yhtiöihin ja myös

suuriin listaamattomiin yrityksiin[1]. Soveltamisala laajenee nykyisestä noin sadasta yrityksestä moninkertaiseksi.

Soveltamisalan laajentaminen edellyttää kansallisen valvonnan järjestämistä listaamattomien yritysten kestävyysraportoinnin osalta sekä listayhtiöiden valvontaa koskevan sääntelyn tarkistamista. U-kirjelmässä mainitaan sekä Finanssivalvonta että Patentti- ja rekisterihallitus kestävyysraportoinnin valvojina. Myös Finanssivalvonta katsoo, että sen valvontakentän laajentaminen nykyisestä listayhtiöiden ja finanssisektorin valvottavien valvonnasta ei olisi tarkoituksenmukaista.

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että kahden valvontaviranomaisen rakenteessa, yhtenäisten valvontakäytäntöjen ja yhteistyön järjestäminen on ratkaisevan tärkeää. Osaamisen jakaminen kahdelle viranomaiselle erityisosaamista vaativalla teknisellä alalla on myös yksi keskeisistä tekijöistä asiaa selvitettäessä.

Kansallinen tiedotevarasto (OAM)

Direktiiviehdotuksen mukaan kaikkien raportointivelvollisten yritysten, niin listattujen kuin listaamattomien, tulee toimittaa kestävyysraportoinnin sisältävä toimintakertomus kansalliseen tiedotevarastoon (OAM). Finanssivalvonta haluaa kiinnittää huomiota U-kirjelmässä jo mainittuun seikkaan, että tietojen julkistaminen ja toimittaminen tiedotevarastoon olisi listaamattomille yrityksille uusi prosessi, mikä tähän asti on liittynyt vain listayhtiöiden toimintaan. Jakeluvelvollisuuden laajentaminen listaamattomiin yhtiöihin voi edellyttää pörssiltä suuriakin muutoksia ja saattaa johtaa kansallisen tiedotevaraston uudelleen organisointiin.

Tiedotevarastojen EU-laajuiseen kehittämiseen liittyy myös OAM-järjestelmien tietojen kerääminen yhteen eurooppalaiseen ESAP-järjestelmään (European Single Access Point). ESAP-infrastruktuuri ja kestävyystietojen digitalisointisuunnitelmat ovat Finanssivalvonnan käsityksen mukaan vielä alkuvaiheessa. Finanssivalvonnan mielestä listaamattomien yritysten osalta voisi harkita, onko kestävyystietojen toimittaminen tiedotevarastoon jo sääntelyn voimaantulon alkuvaiheessa ja infrastruktuuria mahdollisesti vielä kehitettäessä välttämätöntä, vai voitaisiinko tietojen saatavuus järjestää muulla tavalla.

Raportointistandardien laatiminen

Direktiiviehdotuksessa esitetään eurooppalaisten raportointistandardien laatimisvastuuta EFRAG:ille (European Financial Reporting Advisory Group). Direktiiviehdotus edellyttää, että eurooppalaiset raportointistandardit laaditaan vuorovaikutteisessa yhteistyössä johtavien kansainvälisten standardilaatijoiden kanssa. U-kirjelmässä esitetään kuitenkin pohdittavaksi olisiko kestävyystavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi perusteltua tukeutua kansainvälisiin raportointimalleihin EU:n oman

[1] Yritys on suuri, jos kaksi seuraavista kolmesta raja-arvosta ylittyy: henkilöstömäärä 250, liikevaihto 40 milj. euroa, tase 20 milj. euroa. Voimassa olevassa sääntelyssä suuren yhtiön kriteeri on 500 henkilön henkilöstömäärä.

kehitystyön sijasta samalla tavalla kuin kansainvälinen raportointimalli on EU:ssa omaksuttu tilinpäätösinformaation osalta.

IFRS Foundation ja sen ohjauksessa toimiva ISSB (International Sustainability Standards Board) ovat aloittamassa toimintaansa kansainvälisten kestävyysstandardien laadinnassa. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) on tukenut IFRS Foundationin roolia kansainvälisten kestävyysstandardien laatijana ja myös suomalaiset yritykset, jotka toimivat globaalisti, ovat tukeneet IFRS Foundationin aloitetta. Finanssivalvonta katsoo myös, että IFRS Foundation olisi luontevampi toimielin kansainvälisten kestävyysstandardien päävastuullisena laatijana siinä vaiheessa, kun IFRS Foundationin aloite hyväksytään kansainvälisesti.

Euroopan lainsäätäjän näkökulmasta standardointityö voidaan aloittaa nopeammin EFRAGin johdolla ja tavoitteena on saada raportointistandardit valmiiksi samassa aikataulussa kuin CSRD-direktiivi tulee voimaan. Laadukkaiden ja kansainvälisesti yhteensovitettujen raportointistandardien laatiminen vie kuitenkin aikaa. Esimerkiksi IFRS-standardien laatimisen kesto on noin 4-6 vuotta, mikäli sääntelyprosessi edellyttää keskustelupaperia ennen standardiluonnosta, lopullista standardia ja voimaan tulolle asetettua kohtuullista soveltamisaikaa. Finanssivalvonta pitää ehdotettua aikataulua vaikeasti toteutettavana vaarantamatta sääntelyn laatua.

Myös U-kirjelmässä esitetään epäilyjä voimaantulon aikataulun realistisuudesta. Neuvotteluissa voitaisiin harkita sääntelyn voimaantulon ehdotettua merkittävämpää vaiheistamista. Direktiiviehdotuksessa ainoa voimaantulon lykkääminen koskee PK-yrityksiä, joille esitetään kolmen vuoden siirtymäaikaa.

Kestävyystietojen esittämispaikka

Direktiiviehdotuksessa esitetään, että kestävyysraportin tulee sisältyä toimintakertomukseen eikä erillistä kestävyysraporttia enää sallittaisi. Yritysten pakolliset kestävyysraportit tulevat jatkossa olemaan nykyistä laajempia ja yksityiskohtaisempia, joten tietojen sopivuus toimintakertomuksen muiden tietojen yhteyteen ei ehkä ole toimiva ratkaisu kaikille yhtiöille.

Finanssivalvonnan mielestä kestävyystietojen lukijoiden kannalta ei välttämättä ole merkitystä sillä, ovatko tiedot toimintakertomuksessa tai erillisessä raportissa, koska tietojen saatavuus paranee digitalisaation myötä. Tästä syystä tietojen esittämispaikkaa ratkaistaessa voisi harkita direktiiviehdotusta joustavampaa sääntelyä. Yritykselle luonteva raportointitapa yleensä vähentää tarpeetonta hallinnollista taakkaa.

Vaikutusarvio

Finanssivalvonta näkee tarpeellisena U-kirjelmässä ehdotetun selvityksen direktiiviehdotuksen aiheuttamista kustannuksista valvonnalle. Valvonnan kustannusten lisäksi kansallisesti tulee selvittää vaihtoehdot

kustannusten kattamiselle. Valvonnan edellyttämissä resursseissa on myös otettava huomioon uusi ja vaativa sääntelykokonaisuus sekä valvonnan harmonisointihankkeet Euroopassa.

FINANSSIVALVONTA

Sähköisesti allekirjoitettu

Taipale Armi
91237320B

Armi Taipale
osastopäällikkö

Visakorpi Tiina 91237322D

Tiina Visakorpi
toimistopäällikkö